

การย้ายถิ่น: ทฤษฎีและ ความเป็นไปในเอเชีย

พัชรพล วังบุญสิน

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจงของผู้เขียน	ข
ส่วนที่ 1 กรอบคิดทฤษฎีหลักเกี่ยวกับการย้ายถิ่น	
บทที่ 1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่น	1
1.1 อารัมภบท	1
1.2 ความหมายของการย้ายถิ่น	1
1.3 ประเภทของการย้ายถิ่น	4
1.3.1 ประเภทของการย้ายถิ่นตามมุมมองด้านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	4
1.3.2 ประเภทของการย้ายถิ่นตามมุมมองด้านสาเหตุหรือลักษณะของการตัดสินใจ	5
1.3.3 ประเภทของการย้ายถิ่นตามมุมมองด้านวัตถุประสงค์ของการย้ายถิ่น	6
1.3.4 ประเภทของการย้ายถิ่นตามมุมมองด้านกรอบกติกาทางกฎหมาย	9
1.3.5 ประเภทของการย้ายถิ่นตามมุมมองด้านระยะเวลาในการย้ายถิ่น	11
1.4 มาตรการจัดการย้ายถิ่น	13
1.5 กรอบแนวคิดและทฤษฎี: มุมมองภาพรวม	15

บทที่ 2 ทฤษฎีหลักระดับมหภาคว่าด้วยการย้ายถิ่น	18
2.1 อารัมภบท	18
2.2 กลุ่มแนวคิดว่าด้วยปัจจัยหลักและปัจจัยดึงดูด	19
2.2.1 กฎแห่งการย้ายถิ่น	19
2.2.2 ตัวแบบว่าด้วยแรงโน้มถ่วง	26
2.2.3 กลุ่มทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยแทรกกลาง	29
2.2.4 กลุ่มทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก	32
2.2.5 ทฤษฎีตลาดแรงงานทวิลักษณ์	34
2.3 กลุ่มแนวคิดเชิงระบบ	37
2.3.1 ทฤษฎีระบบโลก	37
2.3.2 ระบบการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ	40
2.4 ปัจจัยมิติขีด	43
บทที่ 3 ทฤษฎีหลักระดับจุลภาคว่าด้วยการย้ายถิ่น	45
3.1 อารัมภบท	45
3.2 กลุ่มทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในระดับปัจเจกชน	45
3.2.1 กลุ่มทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยแทรกกลาง	45
3.2.2 ตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก	53
3.2.3 กลุ่มทฤษฎีด้านทุนมนุษย์ในการย้ายถิ่น	57
3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในระดับครัวเรือน	67
3.3.1 เศรษฐศาสตร์แนวใหม่ว่าด้วยแรงงานย้ายถิ่น	67
3.4 สมมติฐานว่าด้วยการรับรู้ข้อมูลอย่างไม่เท่าเทียมกัน	74
บทที่ 4 ทฤษฎีหลักระดับเมโสว่าด้วยการย้ายถิ่น	76
4.1 อารัมภบท	76

4.2	ทฤษฎีว่าด้วยเครือข่ายการย้ายถิ่น	77
4.3	ทฤษฎีว่าด้วยสถาบันรองรับผู้ย้ายถิ่น	85
4.4	ทฤษฎีว่าด้วยกลไกเหตุสังสม	87
4.4.1	โหนดแห่งการย้ายถิ่น	91

ส่วนที่ 2 นัยแห่งทฤษฎี: ความเป็นไป นโยบายและกรอบกติกา

บทที่ 5	กระแสการย้ายถิ่นข้ามชาติของหญิงเอเชีย	93
5.1	อารัมภบท	93
5.2	แนวโน้มของกระแสการย้ายถิ่นข้ามชาติของหญิงเอเชีย	94
5.3	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นข้ามชาติเพศหญิง	98
5.4	การย้ายถิ่นข้ามชาติของหญิงเอเชียระดับล่าง	102
5.5	การย้ายถิ่นข้ามชาติของหญิงระดับกลาง-บน	111
5.6	นัยต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม	117
5.7	นัยเชิงทฤษฎีและการศึกษาวิจัย	122
5.8	นัยเชิงนโยบาย	127
5.9	ปัจฉิมลิขิต	131

บทที่ 6	นโยบายและกรอบกติกาในการกำกับดูแลการย้ายถิ่น และการทำงานของคนต่างชาติในอาเซียน	134
6.1	อารัมภบท	134
6.2	บทบาทของนโยบายแห่งรัฐต่อการกำกับดูแลการย้ายถิ่น และการทำงานของคนต่างชาติ	136
6.3	การกำกับดูแลการย้ายถิ่นออกนอกประเทศ	139
6.3.1	นัยของนโยบายต่อการเปลี่ยนสถานภาพการย้ายถิ่น	145
6.4	การกำกับดูแลการย้ายถิ่นเข้าประเทศ	146
6.5	กรอบกติกาทางกฎหมายหลักและความเชื่อมโยง	

ในการควบคุมการทำงานของคนต่างชาติ	156
6.6 การควบคุมการทำงานของคนต่างชาติ	160
6.7 กระบวนการและขั้นตอนการอนุญาตการทำงานของคนต่างชาติ	168
6.8 ปัจจัยลิด	169
บทที่ 7 การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและนัยต่อการประกอบวิชาชีพของคนต่างชาติ	171
7.1 อารัมภบท	171
7.2 แนวคิดและรูปแบบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ	173
7.3 นัยต่อการย้ายถิ่น	182
7.4 การย้ายถิ่นข้ามชาติในบริบทของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ	183
7.5 นัยต่อการประกอบวิชาชีพของคนต่างชาติ	186
7.5.1 การกำกับควบคุมด้านการประกอบอาชีพระดับวิชาชีพ	186
7.5.2 กรณีศึกษาความร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียน	192
7.6 บทบาทของ Mutual Recognition Arrangement	193
7.6.1 หลักการและแนวทางปฏิบัติของ Mutual Recognition Arrangement	196
7.6.2 Mutual Recognition Arrangement ระดับวิชาชีพ	198
7.6.3 รูปแบบของ Mutual Recognition Arrangement ระดับวิชาชีพ	199
7.7 แนวทางการยอมรับมาตรฐานความสามารถในการประกอบอาชีพในอาเซียน	206
7.8 ปัจจัยลิด	219

บทที่ 8 การยอมรับคุณสมบัติของคนต่างด้าวในการประกอบอาชีพ	
ระดับต่ำกว่าวิชาชีพในอาเซียน	220
8.1 อารัมภบท	220
8.2 อาชีพของผู้ย้ายถิ่นระดับต่ำกว่าวิชาชีพในอาเซียน	222
8.3 แนวทางมาตรฐานความสามารถในการประกอบอาชีพในอาเซียน	228
8.4 โครงการนำร่องสู่การยอมรับความสามารถในการประกอบอาชีพ	236
8.5 ปัจฉิมลิขิต	243
บทที่ 9 การคุ้มครองและการส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ	247
9.1 อารัมภบท	247
9.2 กรอบกติกาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในระดับสากล	250
9.3 แนวทางและกรอบกติกาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเอเชีย	260
9.4 กรอบกติกาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย	267
9.5 กรอบกติการะดับทวิภาคีในภูมิภาคอาเซียน	276
9.6 ปัจฉิมลิขิต	283
บรรณานุกรม	285